

Analysis of the Visual and Textual Processing of Political News in Slovak Tabloid Newspapers

<p>Mgr. Aneta Černáková <i>PhD. Student</i> <i>Department of Journalism and New Media</i> <i>E-mail: aneta.cernakova@ukf.sk</i> <i>https://orcid.org/0009-0007-5857-0005</i> Constantine the Philosopher University in Nitra, B. Slančíkovej 1, Nitra, Slovak Republic, 94901</p>	<p style="text-align: center;">Annotation</p> <p><i>Compared to other liberal-democratic countries, tabloid journalism is a relatively recent phenomenon in Slovakia, having begun to take shape in the early 1990s. Despite the fact that the tabloid press has been developing in our region for only a few years, it has already acquired distinctive characteristics that set it apart from non-tabloid media. A unique aspect of Slovak tabloids is their coverage of political issues, which differs from political coverage in Slovak non-tabloid media. The specific approach of the editorial teams in tabloids makes the political news coverage different not only in terms of topics but also in terms of other typical features, including visual and textual treatment. In this study, we focused on identifying typical features of political topics, especially in terms of thematic, textual and visual presentation, which we consider characteristic of the political content of Slovak tabloids. Since there are only two tabloid dailies in Slovakia, the research will focus on political topics in the Nový Čas and Plus JEDEN DEŇ magazines. In order to identify the specifics of political topics in tabloid newspapers, the analysis includes two non-tabloid dailies, SME and Pravda, which published in Slovakia. We chose these two non-tabloid dailies for their subject versatility. The specificity of political topics in the Slovak tabloid press is determined through an analysis of media content focused on political issues, followed by a comparison with the treatment of political topics in selected non-tabloid dailies. The analysis based primarily on a quantitative research methodology aimed at identifying the characteristics of political news coverage. The subsequent comparative analysis of tabloid and non-tabloid dailies will answer the questions of how and to what extent political reporting differs in the Slovak tabloids Nový Čas and Plus JEDEN DEŇ, and what specific characteristics distinguish them.</i></p>
<p style="text-align: center;">Citation: Černáková, A. (2024). Analysis of the Visual and Textual Processing of Political News in Slovak Tabloid Newspapers. <i>Social Communications: Theory and Practice, 16(2)</i>. DOI: 10.51423/2524-0471-2024-16-2-8 © Černáková, A. (2024).</p> <p style="text-align: center;"> Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)</p>	
<p>Submitted to the editor – 21.11.2024 Review 1 – 22.12.2024 Review 2 – 22.12.2024 Accepted for printing – 30.12.2024</p>	
<p style="text-align: center;">Key words:</p> <p>tabloid, non-tabloid media, newspaper, political news, specifics</p>	

Úvod

I keď v súčasnosti klesá záujem publika o tradičné médiá, bulvárne periodiká si neustále držia nezastupiteľnú úlohu vo verejnej sfére, pretože ponúkajú informácie, ktoré si recipienti vyžadujú. Zrod bulváru na našom území spájame území s rokom 1991, kedy vznikol prvý slovenský bulvárny denník Nový Čas. Titul slovenských bulvárnych denníkov dopĺňa a zároveň uzatvára Plus JEDEN DEŇ, ktorý sa vydáva od 4. septembra 2006. I keď aj v iných slovenských nebulvárnych denníkoch sa vyskytujú bulvárne prvky, nemožno ich v celku považovať za bulvárne (Lincényi & Kohuťár, 2009).

Hoci bulvár vznikol na území Slovenskej republiky len pred tridsiatimi rokmi, pričom jeho vznik spájame so začiatkom vydávania denníka Nový Čas, možno povedať, že v rámci dennej tlače ide už o pomerne ustálený jav. To dokazuje fakt, že na Slovensku už viac než sedemnást' rokov nevznikol žiadny nový bulvárny denník. Napriek tomu, že sa bulvárna tlač formuje na našom území len desiatky rokov, i za toto obdobie nadobudla typické vlastnosti. Osobitou záležitosťou slovenského bulváru je komunikovanie politických tém, ktoré sa takisto diferencuje s politickým spravodajstvom v nebulvárnych médiách.

Zámerom výskumu je vyhľadať kľúčové znaky spracovania politických tém v slovenských bulvárnych denníkoch Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ. Zároveň je naším cieľom odhaliť kľúčové znaky textového a vizuálneho spracovania, ktoré sa používajú na prezentáciu politických tém v bulvárnych denníkoch, a zároveň ich odlišiť od prístupu spracovania politickej problematiky, ktorý využívajú nebulvárne denníky Sme a Pravda. Komparácia politických tém v bulvárnych a nebulvárnych denníkoch nám umožní lepšie pochopiť rozdiely v spracovávaní politickej problematiky vo vybraných denníkoch a určiť špecifické spôsoby, ktoré využívajú bulvárne denníky na prezentáciu politickej problematiky.

Metodika výskumu

Bulvárna tlač sa vyznačuje mnohými typickými vlastnosťami, preto je naším zámerom nadobudnúť poznatky, či sú tieto znaky identické aj v prípade komunikovania politických tém. Takisto sledujeme, či má politické spravodajstvo v slovenských bulvárnych denníkoch iné prvky, ktoré sú pre ne charakteristické.

Výskumné otázky

Keďže je primárnym cieľom výskumu identifikácia špecifik spracovania politických tém v bulvárnych denníkoch, všeobecná výskumná otázka znie: Aké sú špecifiká spracovania politických tém v bulvárnych denníkoch Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ? Na dosiahnutie hlavného cieľa sme si určili špecifické výskumné otázky:

Špecifická výskumná otázka č. 1: Dáva bulvár politickému spravodajstvu menší priestor než seriózna tlač?

Špecifická výskumná otázka č. 2: Disponujú politické témy v denníkoch Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ typickými bulvárnymi prvkami?

Špecifická výskumná otázka č. 3: Prevažuje v politickom spravodajstve v bulvárnych denníkoch zábava nad zameriavaním sa na napĺňanie základných spravodajských hodnôt?

Hypotézy

Na základe teoretických poznatkov sme si určili hypotézy, ktoré slúžia ako predpokladané závery našich výskumných otázok:

Hypotéza č. 1: Bulvár sa väčšmi zameriava na zábavu, senzácie a život celebrit. (Psárová, 2018) Z toho dôvodu predpokladáme, že bulvárne denníky sa budú venovať politickým témam menej, než nebulvárna tlač.

Hypotéza č. 2: Princíp bulvárnej mediálnej komunikácie sa zameriava predovšetkým na zábavu či senzácie a uprednostňuje ich pred presnosťou a novinárskou integritou. (Gossel, online)

Preto predpokladáme, že v politických témach Nového Času a Plus JEDEN DEŇ bude prevažovať zábava nad spravodajskými hodnotami.

Výsledky výskumu

Kvantitatívna analýza špecifik spracovania politických tém v slovenských denníkoch

Na identifikáciu zistenia, ktoré periodiká venujú väčší priestor politickému spravodajstvu, sme zaznamenávali celkový počet žurnalistických výstupov a politických správ v analyzovaných denníkoch. Spriemerované dáta uvádzame v Tab. 1.:

Názov periodika	Nový Čas	Plus JEDEN DEŇ	Pravda	SME
Priemerný počet politických správ v jednom vydaní	3	15	6	11
Priemerný počet žurnalistických výstupov v jednom denníku	34	63	30	43
Podiel politického spravodajstva (%)	8 %	23 %	23 %	27 %
Podiel politických správ prebraných z tlačových agentúr (%)	0 %	67 %	28 %	47 %
Podiel politických správ prebraných z tlačových agentúr, ktoré sú upravené (%)	6 %	6 %	4 %	1 %
Podiel autorských politických správ (%)	94 %	27 %	68 %	52 %

Tab. 1.: Kvantitatívna analýza politického spravodajstva

Najväčší podiel politického spravodajstva sa nachádzal v denníku SME (27 %). Nasledovali Pravda a Plus JEDEN DEŇ s rovnakým podielom politického spravodajstva (23 %). Najmenej politických tém bolo v Novom Čase (8 %).

Denník SME dával najväčší priestor politickým témam, no až 47 % výstupov v redakcii preberali z tlačových agentúr. V uverejňovaní agentúrnych správ s témou politiky dominoval denník Plus JEDEN DEŇ s podielom 67 %. V Pravde sa nachádzalo 28 % agentúrneho spravodajstva a v Novom Čase sme nezaznamenali žiadnu agentúrnu správu v pôvodnom znení.

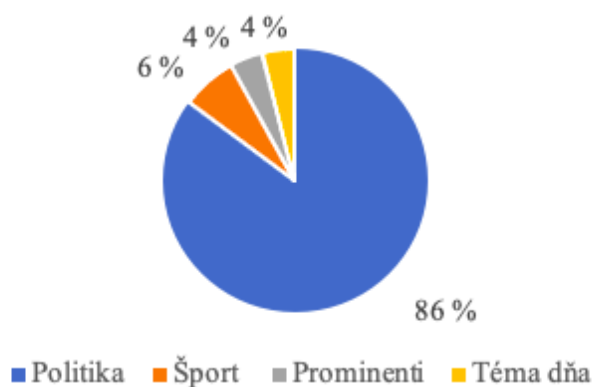
V Novom Čase sme však počas skúmaného obdobia našli 6 % agentúrneho spravodajstva, ktoré podliehalo redakčnej úprave. Rovnaký podiel upravených agentúrnych správ sa nachádzal v denníku Plus JEDEN DEŇ. V Pravde tento podiel tvoril 4 % a v SME 1 %. Keďže sme v Novom Čase zaznamenali celkovo najmenší podiel agentúrnych správ a aj to len tých s redakčnou úpravou (6 %), až 94 % politického spravodajstva v tomto periodiku tvorili autorské správy. V uverejňovaní autorských správ nasledovali Pravda (68 %), SME (52 %) a Plus JEDEN DEŇ (27 %).

Nebulvárne periodiká sa zaoberali politickým spravodajstvom viac (minimálny podiel 23 %), než bulvár (maximálny podiel 23 %). Pre Nový Čas bolo špecifické, že sa v periodiku nachádzali len upravené tlačové správy. Plus JEDEN DEŇ sa vyznačoval veľkým podielom

tlačových správ v pôvodnom znení (aspoň 67 %), čo prevyšovalo podiel tlačových správ v nebulvárnych denníkoch. Pre Nový Čas bol charakteristický veľký podiel autorského politického spravodajstva, v Plus JEDEN DEŇ bol tento podiel najnižší.

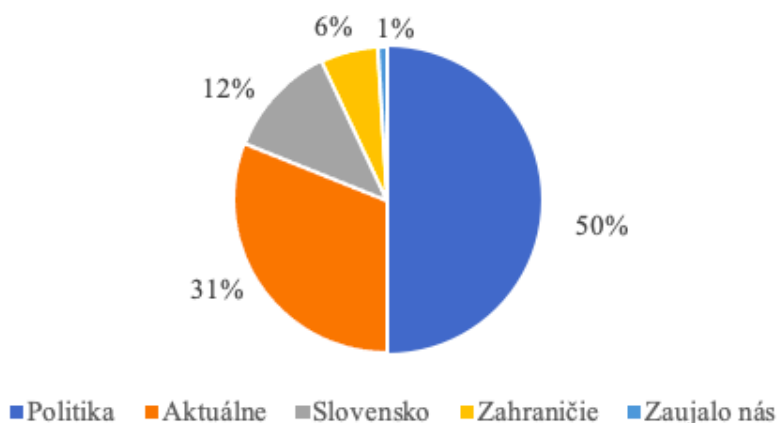
Umiestnenie politického spravodajstva v rubrikách tematicky univerzálnych denníkov

Bulvárne periodiká venujú rovnakú pozornosť celebritám, škandálom, športu a politickým témam. (Psárová, 2018) Aj to možno považovať za dôvod, prečo sa v oboch bulvárnych denníkoch vyčleňujú politické témy v rubrike nazvanej doslovne: Politika. V Novom Čase sme v tejto rubrike zaznamenali 86 % politického spravodajstva. Nasledoval Plus JEDEN DEŇ s podielom 50 %. Nebulvárne denníky rubriku Politika nemajú.

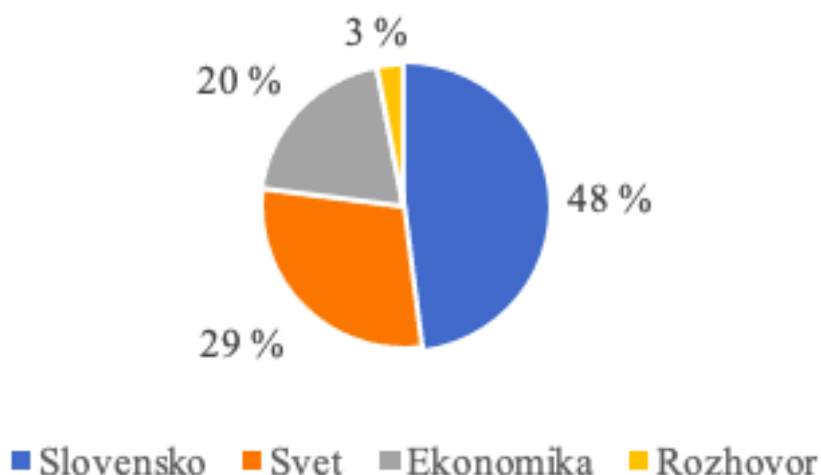
Graf 1: Politické spravodajstvo v denníku Nový Čas

V Novom Čase sa v časti Politika vyskytovala väčšina politických tém (86 %). Politické spravodajstvo sa nachádzalo aj v rubrike Šport (6 %), Prominenti (4 %) a Téma dňa (4 %).

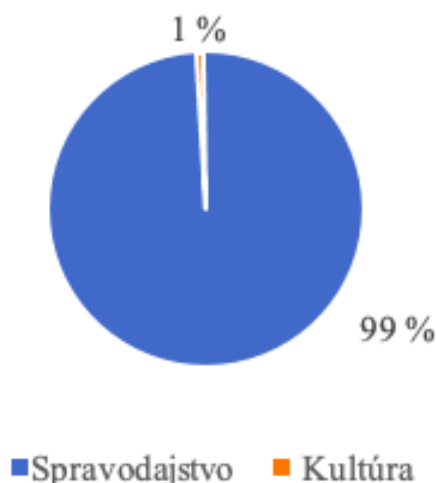
Graf 2: Politické spravodajstvo v denníku Plus JEDEN DEŇ

V Plus JEDEN DEŇ sme identifikovali najviac politického spravodajstva v časti Politika (50 %). Nasledovali rubriky Aktuálne (31 %), Slovensko (12 %), Zahraničie (6 %) a Zaujalo nás (1 %).

Graf 3: Politické spravodajstvo v denníku Pravda

Keďže Pravda nemá túto rubriku, najviac politického spravodajstva bolo v rubrike Slovensko (48 %), nasledovali tematické časti nazvané Svet (29 %), Ekonomika (20 %) a Rozhovor (3 %).

Graf 4: Podiel politického spravodajstva v rubrikách denníka SME

V denníku SME sa väčšina politických správ nachádzala v rubrike Spravodajstvo (99 %). 1 % politického spravodajstva sme zaznamenali v časti Kultúra.

Špecifikom slovenských bulvárnych denníkov je samostatná rubrika Politika, do ktorej vyčleňujú politické spravodajstvo. V Novom Čase sa v tejto rubrike nachádzala väčšina politických tém (podiel 86 %). V Plus JEDEN DEŇ sa v Politike nachádzalo 50 % politického spravodajstva. V analyzovaných nebulvárnych denníkoch sa rubrika Politika nenachádzala.

Tematické zameranie politického spravodajstva

Bulvár sa väčšmi než na fakty a overené informácie zameriava na osobný život mediálne známych osobností. (Gossel, online) Takisto prezentuje a odhaľuje životných štýl, bohatstvo

a úspechy známych ľudí, čo sme potvrdili v analýze. (Buček, 2011)

Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ venovali v porovnaní s Pravdou a SME viac pozornosti témam, ktoré sa zameriavali na konkrétnych politických aktérov a ich súkromie. Treba však doplniť aj inú stránku, že napriek tomu väčší podiel v bulvárnej tlači majú v politických správach spoločenské témy oproti tým zo súkromia politikov.

Denník Nový Čas priniesol v sledovanom období 39 % tém, ktoré sa orientovali na konkrétnych politických aktérov a ich súkromie. Plus JEDEN DEŇ venoval tejto tematike 20 % podielu politického spravodajstva. Menšie čiastky sme zaznamenali v nebulvárnej tlači, konkrétne v denníku Pravda 9 % a v SME 2 %.

Názov periodika	Nový Čas	Plus JEDEN DEŇ	Pravda	SME
Spoločenské témy	61 %	80 %	91 %	98 %
Osobnosti	39 %	20 %	9 %	2 %

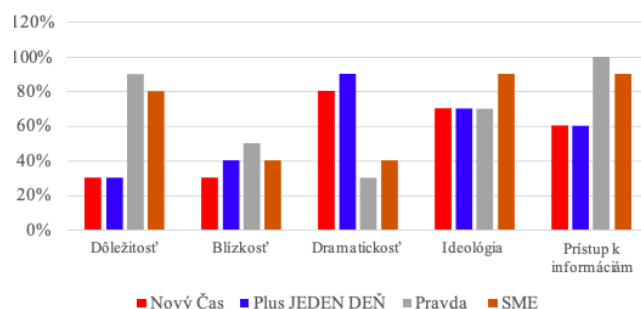
Tab. 2.: Politické spravodajstvo v analyzovaných periodikách

Spravodajské hodnoty

Pri určovaní spravodajských tém, resp. toho, čo sa môže dostať do spravodajstva, je dôležité poznať spravodajské hodnoty. Na základe teoretických poznatkov môžeme hovoriť o piatich spravodajských hodnotách, ktoré definujú spravodajstvo. Sú to nasledovné funkcie: dôležitosť, blízkosť, dramatickosť, prístup a ideológia. (Vizváryová, 2021)

V Grafe 5 znázorňujeme, že seriózne periodiká venujú omnoho väčšiu pozornosť spoločensky dôležitým témam. V denníku Pravda sme spomedzi skúmaných komunikátov zaznamenali 90 % dôležitých tém, v SME malo túto spravodajskú hodnotu 80 % analyzovaných správ. V prípade bulvárnych denníkov bol podiel omnoho menší, keďže sa väčšmi zaoberali súkromným životom politikov alebo škandálmi. V oboch bulvárnych periodikách sme zaznamenali 30 % politických tém, ktoré mali túto spravodajskú hodnotu.

Bulvár venoval omnoho väčšiu pozornosť dramatickosti v spracovaní tém. V Novom Čase vykazovalo politické spravodajstvo prvky dramatickosti v podiele 80 % analyzovaných výstupov, v Plus JEDEN DEŇ bol tento podiel ešte vyšší, konkrétne 90 %. V serióznom SME sme zaznamenali 40 % politického spravodajstva s funkciou dramatickosti, Pravda obsahovala 30 % takýchto správ.

Graf 5: Spravodajské hodnoty

Väčšie rozdiely sme zaznamenali v spôsobe získavania informácií, t.j., či redaktori využívali primárne alebo sekundárne zdroje. Zistili sme, že politické spravodajstvo seriózných médií obsahovalo viac informácií z primárnych zdrojov. Najvyšší podiel spomedzi analyzovaných periodík vykazoval denník Pravda (100 %), nasledoval denník SME (90 %), Plus JEDEN DEŇ a Nový Čas s rovnakým podielom (60 %). V prípade ďalšej spravodajskej hodnoty, blízkosti, sme zaznamenali výskyt v podobnom podiele vo všetkých analyzovaných periodikách.

I keď bol podiel tejto funkcie najvyšší v Pravde (50 %), v bulvárnom Plus JEDEN DEŇ a nebulvárnom SME bol podiel rovnaký (40 %). Najmenší percentuálny podiel tejto funkcie sa nachádzal v Novom Čase (30 %). Najvyšší výskyt poslednej z analyzovaných funkcií, t.j. ideológie, bol v denníku SME v podiele 90 %. V ostatných analyzovaných denníkoch sa táto funkcia vyskytovala v prípade 70 % politického spravodajstva.

Výskumom spravodajských hodnôt sme zistili, že kým percentuálny výskyt funkcie ideológie a blízkosti je v analyzovaných bulvárnych a nebulvárnych periodikách rovnaký alebo veľmi podobný, funkciu dramatickosti väčšmi využívali v politických témach bulvárne periodiká. Pre nebulvárne denníky bolo typické, že sa viac zaoberali témami, ktoré sú dôležité, a taktiež získavali informácie predovšetkým z primárnych zdrojov. Bulvár využíval viac aj sekundárne zdroje.

Vizuálne a textové spracovanie politického spravodajstva v bulvárnych denníkoch

V porovnaní s inými liberálnodemokratickými krajinami je bulvár na Slovensku pomerne novou záležitosťou, keďže sa na našom území začal formovať až začiatkom 90-tych rokov minulého storočia. (Veverková, 2014) Osobitou záležitosťou slovenského bulváru je politické spravodajstvo, ktoré sa odlišuje istými špecifikami, v komparácii s komunikovaním politických tém v nebulvárnych médiách. Za základný znak bulvárnych periodík je možné považovať tabloidný formát, ktorý je zvyčajne o polovicu menší, než majú nebulvárne noviny. (Gossel, online) K ďalším charakteristickým vlastnostiam patria výrazné grafické spracovanie, veľké farebné fotografie a tučné písmo. Bulvár sa vyznačuje jednoduchým jazykom, ktorému porozumie široké publikum. (Veverková, 2014) Bulvárne texty majú krátky rozsah a sú povrchné spracované. Bulvárne správy oboznamujú ľudí, ktorí sa nezaujímajú o politiku, s dôležitými politickými problémami, ktoré sú písané v zjednodušenej forme. (Hvížďala et al., 2016) Keďže sú tieto charakteristiky všeobecne platné pre bulvárnu tlač, sú aj predmetom štúdie. V denníkoch Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ sa vyskytovali určité znaky bulvárnych periodík v podobných čiastkach, i keď pri istých vlastnostiach boli výraznejšie špecifiká. Najväčší rozdiel bol v tabloidnom formáte, ktorým disponoval spomedzi analyzovanej tlače len Nový Čas.

Špecifikum	Nový Čas	Plus JEDEN DEŇ
Tabloidný formát	100 %	0 %
Výrazne sfarbený titulok	100 %	100 %
Výrazne sfarbený nadtitulok	73 %	100 %
Veľké fotografie	86 %	68 %
Zvýrazňovanie tučným písmom	86 %	61 %
Texty vo farebnom ráme	50 %	75 %

Grafy	5 %	0 %
Tabuľky	5 %	4 %
Hovorový jazyk	68 %	46 %
Povrchnosť spracovania textu	91 %	68 %
Krátky rozsah	77 %	75 %
Oboznamuje čitateľov, ktorí sa o politiku nezaujímajú, s informáciou v zjednodušenej forme	61 %	80 %

Tab. 3.: *Bulvárne prvky v politickom spravodajstve denníka Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ*

Oba denníky využívali v podiele 100 % titulky s výrazným sfarbením. Nápadité nadtitulky dominovali v Plus JEDEN DEŇ (100 %) a v Novom Čase sa vyskytovali v 73 % politického spravodajstva. Veľké fotografie, ktoré zobrazovali politických aktérov, sa nachádzali v oboch denníkoch, i keď v Novom Čase bol výskyt častejší (86 %), ako v denníku Plus JEDEN DEŇ (68 %).

V periodikách boli dôležité časti textu zvýraznené tučným písmom. V Plus JEDEN DEŇ sa tento jav nachádzal v 61 % politického spravodajstva, v Novom Čase častejšie (86 %). Tvorcovia denníka Plus JEDEN DEŇ väčšmi zvýrazňovali a oddeľovali politické spravodajstvo farebnými rámkami (75 %) v porovnaní s Novým Časom, kde sa tento úkaz vyskytoval v 50 % politického spravodajstva.

Grafy a tabuľky sa vyskytovali v oboch denníkoch minimálne. Nový Čas používal grafy v 5 % v politického spravodajstva, v Plus JEDEN DEŇ sa grafy nevyskytovali. Tabuľky sa nachádzali v Novom Čase v 5 % analyzovaných žurnalistických komunikátov. Denník Plus JEDEN DEŇ ich používal menej často, konkrétne v podiele 4 %. Oba denníky komunikovali politické spravodajstvo najmä hovorovým jazykom. Nový Čas používal hovorové slová v podiele 68 %, teda viac ako Plus JEDEN DEŇ (46 %).

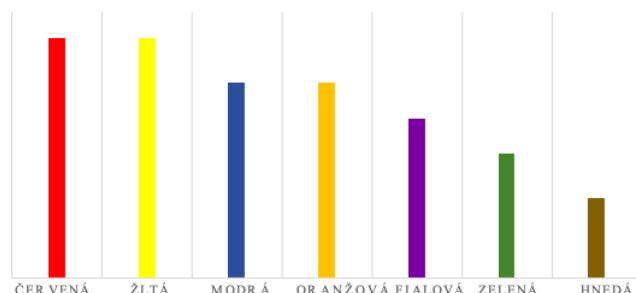
Pri komunikovaní problematiky obsahovalo bulvárne spravodajstvo väčšmi politické výpovede, než fakty, a zameriavalo sa na povrchné informácie, ako napríklad vzhľad politických aktérov, súkromie, životný štýl atď., a teda išlo prevažne o povrchne spracované spravodajstvo. Takto komunikované správy sa nachádzali v 91 % výstupov Nového Času. Plus JEDEN DEŇ prinášal povrchné témy v 68 % prípadoch analyzovaných textov.

Obe bulvárne médiá interpretovali spoločensky závažné témy v kratšom rozsahu, čo sme zistili komparáciou rovnakých alebo podobných tém s nebulvárnou tlačou. Bulvárne spravodajstvo často obsahovalo len povrchné informácie bez faktov, súvislostí a dostatočných informácií. Takto spracované správy sa nachádzali v oboch bulvárných periodikách v podobnom podiele (Nový čas 77 %, Plus JEDEN DEŇ 75 %).

Keďže sa v spravodajstve Nového Času aj Plus JEDEN DEŇ vyskytovali najmä hovorový jazyk a povrchne spracované témy, možno povedať, že obe médiá sú sprostredkovateľom informácií o politickom dianí v zjednodušenej forme. Konkrétne komunikáty plniace túto funkciu sme zaznamenali v Novom Čase v 61 % výstupov z dôvodu, že nie všetky analyzované texty sa zaoberali politickým spravodajstvom, ale orientovali sa aj na konkrétne osobnosti. V Plus JEDEN DEŇ plnilo túto funkciu 80 % analyzovaných výstupov.

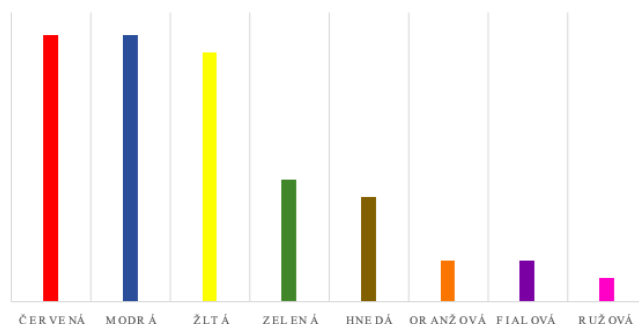
Pre bulvárne periodiká je typické využívanie výrazných farieb. Preto sme sa v štúdiu orientovali na najčastejšie vyskytujúce sa farby v politickom spravodajstve. Nový Čas používal pri komunikovaní politického spravodajstva najviac červenú a žltú farbu

v rovnakom podiele (27 %). Nasledovali modrá a oranžová (22 %), fialová (18 %), zelená (14 %) a hnedá (9 %).

Graf 6: Farby v politickom spravodajstve denníka Nový Čas

Plus JEDEN DEŇ využíval najčastejšie červenú farbu, a to až v 46 % politického spravodajstva. Rovnako používaná bola modrá farba, nasledovala žltá (43 %), zelená (21 %), hnedá (18 %), oranžová a fialová v rovnakom podiele (7 %). V tomto denníku sme zaznamenali aj výskyt ružovej farby (4 %).

Graf 7: Farby v politickom spravodajstve denníka Plus JEDEN DEŇ

Oba bulvárne denníky disponovali typickými znakmi bulváru, a to v prípade vizuálnej stránky (veľké fotografie, výrazné titulky, zvýrazňovanie dôležitých častí textu, oddeľovanie textov vo farebných rámkoch) ale i textovej (hovorový jazyk, krátky rozsah správ, povrchno spracované spravodajstvo, informovanie v zjednodušenej forme). Všetky znaky vykazovali obe periodiká vo veľmi podobných percentuálnych podieloch. Rovnakou vlastnosťou periodík bolo minimálne používanie tabuliek a grafov (maximálny podiel 5 %). Významný rozdiel bol v tabloidnom formáte, ktorým zo spomínaných denníkov disponoval len Nový Čas.

V politickom spravodajstve oboch denníkov prevažovala červená, žltá a tmavomodrá farba. V Novom Čase boli najčastejšie využívanými farbami červená a žltá, v Plus JEDEN DEŇ červená a tmavomodrá. Ďalšími typickými farbami bulvárneho politického spravodajstva boli hnedá, zelená, fialová, oranžová a v prípade denníka Plus JEDEN DEŇ aj ružová.

Vizuálne a textové spracovanie politického spravodajstva v nebulvárnych denníkoch

Cieľom nebulvárnych médií je prinášať rozsiahle a analytické informácie o politike, ktoré poskytnú čitateľom priestor k diskusii a politickému rozhodnutiu. Mediálne výstupy nebulvárnej tlače by mali byť založené na faktoch, hodnotných informáciách, odbornom pohľade. (Midulová, 2013) Zároveň by mali nebulvárne médiá plniť funkciu predĺženej ruky občana pri kontrole moci a verejných prostriedkov. (Mistríková & Žitný, 2001)

Denník SME možno všeobecne považovať za liberálnejší, pričom sa orientuje viac na mladších a vzdelanejších čitateľov v porovnaní s denníkom Pravda, ktorý sa historicky spája aj s obdobím komunizmu. Pravda sa i v súčasnosti orientuje ľavicovo, pričom čitatelia sú z väčšej časti vzdelaní ľudia s vyšším vekovým priemerom. (Midulová, 2013)

Špecifikum	Pravda	SME
Jednoduché grafické spracovanie	100 %	100 %
Použité jednej, maximálne dvoch fotografií	92 %	83 %
Jednoduchý titulok	92 %	100 %
Nocionálny jazyk	83 %	92 %
Grafy	17 %	8 %
Tabuľky	50 %	17 %
Odborný pohľad na problematiku	83 %	83 %
Investigatíva	25 %	50 %

Tab. 4: Špecifiká politického spravodajstva denníkov Pravda a SME

Politické témy v oboch periodikách mali nevýrazné grafické spracovanie, ktoré zahŕňalo jednoduchý titulok čiernej farby a jednu až dve fotografie zobrazujúce politických aktérov. Pravda využívala častejšie grafy (17 %) ako SME (8 %). Podiel výskytu tabuliek bol takisto väčší v Pravde (50 %) ako v SME (17 %). Periodiká komunikovali politickú problematiku nocionálnym jazykom, pričom spravodajstvo bolo založené na faktoch, analýzach a názoroch odborníkov. Presne 50 % komunikátov denníka SME sa zameriaval na investigatívu a odhaľovanie súvislostí, v Pravde sa vyskytovali investigatívne témy v 25 % analyzovaných žurnalistických komunikátov.

Titulky v bulvárnem a nebulvárnem politickom spravodajstve

K najvýznamnejším znakom bulváru patria výrazné titulky (Hvížďala, online). Titulky sú vydavateľmi podávané tak, aby prilákali čo najviac čitateľov ku kúpe periodika. (Psárová, 2018) Bulvárne titulky ovplyvňujú i celkové pôsobenie komunikátu. Rovnako dôležitá je slovná podoba titulkov, ako aj ich vizuálne spracovanie. (Cillingová, 2023)

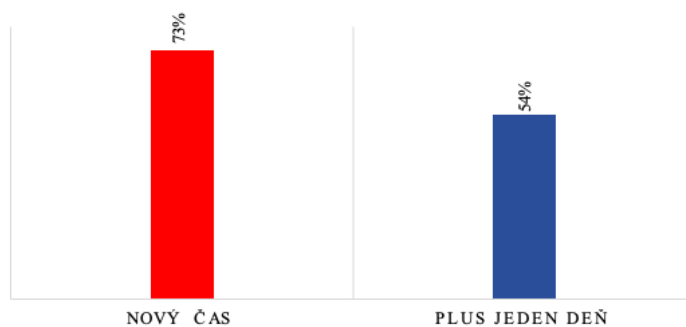
V Novom Čase sa vyskytovalo 43 % a v Plus JEDEN DEŇ 30 % titulkov, ktoré poukazovali na nejaký škandál. V Pravde bol výskyt 5 % takýchto titulkov, v SME 3 %.

Názov periodika	Nový Čas	Plus JEDEN DEŇ	Pravda	SME
Politický problém	57 %	70 %	95 %	97 %
Škandál	43 %	30 %	5 %	3 %

Tab. 5.: Zameranie titulkov v bulvárnych a nebulvárnych denníkoch

Dôležitou zložkou, ktorú aplikujú najmä bulvárne periodiká na získavanie pozornosti čitateľov, je interpunkcia. Interpunkcia je dôležitým prvkom na docielenie emocionálnosti a vyvoláva u čitateľa zvedavosť. (Cillingová, 2023)

V Novom Čase sme zaznamenali interpunkčné znamienka v 73 % skúmaných žurnalistických komunikátov. V Plus JEDEN DEŇ sa interpunkcia vyskytovala v 53 % titulkoch politického spravodajstva. V nebulvárnej tlači bolo využívanie interpunkčných znamienok minimálne.

Graf 8: Interpunkcia v titulkoch bulvárnych denníkov

Kým v Novom Čase dopĺňali nadtitulky 93 % politického spravodajstva a v Plus JEDEN DEŇ sa vyskytovalo 30 % nadtitulkov, SME a Pravda ich nevyužívali. Zaujímavým zistením je, že denník SME využíval podtitulky v 38 % analyzovaného spravodajstva a Pravda nevyužívala podtitulky ani nadtitulky.

Periodiká používali rozdielne aj medzitulky. Kým v Novom Čase sa medzitulky vyskytovali v 54 % analyzovaných komunikátov, v Plus JEDEN DEŇ sa nenachádzali. Pravda používala medzitulky v 39 % a SME v 29 % politického spravodajstva.

Názov periodika	Nový Čas	Plus JEDEN DEŇ	Pravda	SME
Nadtitulky	93 %	30 %	0 %	0 %
Podtitulky	0 %	0 %	0 %	38 %
Medzitulky	54 %	0 %	39 %	29 %

Tab. 6.: Výskyt nadtitulkov, podtitulkov a medzituliek

Typickým prvkom politického spravodajstva v bulvárnych denníkoch boli nadtitulky, ktoré sa vyskytovali vo väčšine komunikátov Nového Času a v 30 % politického spravodajstva denníka Plus JEDEN DEŇ. Ďalšou vlastnosťou politického spravodajstva slovenských bulvárnych denníkov boli škandalózne orientované titulky v porovnaní s nebulvárnymi periodikami. V prípade oboch bulvárnych periodík boli titulky dopĺňané interpunkciou, pričom Nový Čas ju využíval väčšmi, než Plus JEDEN DEŇ. Medzitulky využívali všetky analyzované denníky v podiele aspoň 29 %, okrem Plus JEDEN DEŇ.

Diskusia

Bulvárna tlač je všeobecne charakteristická určitými znakmi, ktorými sa odlišuje od nebulvárnych periodík. Zámerom bulváru je uprednostniť zábavu pred novinárskou integritou, a teda jej hlavným cieľom je predovšetkým upútať pozornosť čitateľov. Bulvárne periodiká sa nezameriavajú na kvalitu informácií, ktoré podávajú čitateľom, ale väčšiu pozornosť venujú výraznému vizuálnemu spracovaniu, veľkým fotografiám či iným grafickým prvkom, ktorými sa snažia upútať recipientov ku kúpe periodika. Na komunikovanie tém používajú jednoduchý jazyk, ktorému porozumie široká vrstva obyvateľstva.

Výskumom sme potvrdili, že Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ mali typické bulvárne znaky – veľké fotografie, výrazné titulky, dôležité časti textu boli zvýraznené, text bol oddelený vo farebných rámkoch, využívali väčšmi hovorový jazyk, správy mali krátky rozsah a boli povrchno spracované, teda plnili funkciu informovania v zjednodušenej forme. Pri komparácii oboch periodík bol významný rozdiel v tabloidnom formáte, ktorým zo spomínaných denníkov disponoval len Nový Čas. Nebulvár sa vyznačoval jednoduchým grafickým spracovaním, pričom text dopĺňali jedna až dve fotografie, titulky boli jednoduché a mali nociónálny charakter. Spravodajstvo bolo v porovnaní s bulvárom analytickejšie a obsahovalo viac faktov.

Farby typické pre politické spravodajstvo denníkov Nový Čas a Plus JEDEN DEŇ boli červená, žltá a tmavomodrá farba. V Novom Čase boli najčastejšie využívanými farbami červená a žltá, v Plus JEDEN DEŇ červená a tmavomodrá. Ďalšími charakteristickými farbami bulvárneho politického spravodajstva boli hnedá, zelená, fialová, oranžová, špecifikom periodika Plus JEDEN DEŇ bola ružová farba.

Ďalším zistením bolo, že nebulvárne periodiká venovali politickému spravodajstvu väčší priestor, než bulvár. Špecifikom politického spravodajstva v slovenských bulvárnych denníkoch bola samostatná rubrika Politika, kde zaradovali oba denníky aspoň 50 % politického spravodajstva. SME a Pravda túto rubriku nemali.

K vlastnostiam politického spravodajstva slovenských bulvárnych denníkov sme zaradili škandalózne orientované titulky, pričom ich v oboch bulvárnych periodikách dopĺňala interpunkcia. Nebulvár titulky väčšmi zameriaval na politické problémy.

Za typický znak slovenského bulvárneho spravodajstva možno považovať nadtitulky, ktoré sa nenachádzali v žiadnom z analyzovaných nebulvárnych periodík. Denník SME využíval na doplnenie informácií podtitulky, Pravda nevyužívala nadtitulky ani podtitulky.

V závere diskusie môžeme zhodnotiť, že sa nám podarilo zodpovedať výskumné otázky, a taktiež sme potvrdili hypotézy, ktoré sme predpokladali. Výskumom sme identifikovali špecifiká spracovania politických tém v slovenských bulvárnych denníkoch. Potvrdilo sa nám, že bulvárne médiá uprednostňujú zábavu pred novinárskou integritou a ich cieľom je predovšetkým upútať pozornosť, a tým dosahovať čo najväčší zisk.

Záver

V štúdiu sme sa zaoberali komparáciou slovenských bulvárnych a nebulvárnych denníkov, pričom sme sa orientovali na politické témy s cieľom identifikácie špecifik spracovania politickej problematiky v bulvári. Výskumom sme potvrdili naše predpoklady, keďže i slovenské bulvárne periodiká komunikujú problematiku zjednodušenou formou a väčšmi sa orientujú na zábavu a senzácie, ktoré uprednostňujú pred kvalitne spracovaným spravodajstvom.

Výskum identifikoval špecifické vlastnosti vizuálneho a textového spracovania, ktorými sa vyznačujú politické témy v slovenských bulvárnych denníkoch. Bulvárne médiá komunikujú problematiku jednoduchým jazykom, ktorému porozumie široká vrstva obyvateľstva, pričom prevažuje výrazné vizuálne spracovanie nad kvalitným spravodajstvom, ktorého cieľom je upútať pozornosť širokej verejnosti. Tento cieľ sa dosahuje používaním hrubých titulkov, veľkých fotografií, farebných rámkov či iných grafických prvkov. Jazyk bulvárneho textu je jednoduchý, spravodajstvo je spracované povrchné a obsahuje emocionálne nabité prvky so zámerom čo ziskania čo najväčšej pozornosti recipientov.

Zároveň sme určili znaky spracovania politického spravodajstva v nebulvárnych denníkoch SME a Pravda, ktoré sa snažili väčšmi zaujať kvalitne spracovaným spravodajstvom a uprednostňovali novinársku integritu pred zábavou. Nebulvárne periodiká preferovali analytický prístup pri tvorbe spravodajstva a kládli väčší dôraz na uvádzanie faktov a presné informácie. V tejto súvislosti môžeme dodať, že nebulvárne denníky komunikovali politické spravodajstvo v širšom kontexte a poskytovali čitateľovi objektívnejší pohľad na politické dianie.

Štúdia tiež identifikovala významné rozdiely v komunikovaní politických tém v slovenskom bulvári a nebulvári, pričom bulvár sa vyznačoval výraznejšími grafickými prvkami a témami, ktoré sa orientovali na zábavný obsah, senzácie a škandály. Naopak, nebulvár sa zameriaval na hĺbkovo spracované spravodajstvo s cieľom o politických problémoch nielen informovať, ale ich aj analyzovať.

V závere štúdie môžeme konštatovať, že slovenské bulvárne denníky uprednostňujú zábavu a senzácie pred novinárskou integritou a objektivitou. Výskum potvrdil naše predpoklady o komerčných zámeroch bulvárnych médií a o ich vplyve na komunikovanie politickej problematiky.

Výskum priniesol dôležité zistenia o špecifikách spracovania politických tém v slovenských bulvárnych, ale aj nebulvárnych periodikách. V budúcnosti by bolo zaujímavé štúdiu rozšíriť o analýzu bulvárnych periodík v medzinárodnom kontexte – napríklad komparáciou slovenských bulvárnych denníkov so zahraničnými periodikami. Tento výskum by umožnil identifikovať regionálne špecifiká spracovania politických tém v bulvári, ale aj odhaliť vlastnosti, ktoré sú v rámci komunikovania politických tém spoločné.

Použitá literatúra a pramene

- Brikcius, E., Haman, A., Hájek, R., Hvížd'ala, K. (eds.). (2016) *Co je bulvár, bulvarizace [What is tabloid, tabloidization]*. Univerzita Karlova (Czech).
- Buček, J. (2011). Osobnosti ako logá a mediátori televízneho produktu [Personalities as logos and mediators of the television product]. *Žurnalistika, médiá, spoločnosť – Journalism, media, society*, 1(1). 61–71. https://uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kzur/Publikacie_pdf/Z__URNALISTIKA__ME__DIA__SP

OLOC_NOST__1.pdf

- Cillingová, V. (2023). Vplyvy témy vojny na Ukrajinu na jazyk bulváru [Effects of the topic of the war in Ukraine on the language of the tabloids]. *Médiá a text – Media and Text*, 8(1). 79–89. <https://www.pulib.sk/web/pdf/web/viewer.html?file=/web/kniznica/elpub/dokument/Kraviarova3/subor/9788055531687.pdf>
- Gossel, D. (29. septembra 2023). *Tabloid Journalism*. <https://www.britannica.com/topic/tabloid-journalism> (Slovak).
- Hvížd'ala, K. (07. novembra 2023). *Bulvár, to není nadávka [Boulevard, that's not a swear word]*. http://neviditelnypes.lidovky.cz/p_spolecnost.asp?r=p_spolecnost&c=A071031_205744_p_spolecnost_wag (Czech).
- Lincényi, M., & Kohutár, M. (2009). *Fenomén bulvár na Slovensku [The boulevard phenomenon in Slovakia]*. IRIS (Slovak).
- Midulová, K. (2013). *Mediální reprezentace kauzy Gorila v slovenských a českých médiích [Media representation of the Gorilla case in Slovak and Czech media]*. Univerzita Karlova. https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/52180/DPTX_11230_0_323216_0_125924.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Slovak).
- Mistriková, Z., & Žitný, M., (2001). *Úloha médií v boji proti korupcii, etiky v médiách, korupcia v médiách [The role of the media in the fight against corruption, ethics in the media, corruption in the media]*. Transparency International Slovensko https://www.transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/030807_uloha.pdf (Slovak).
- Psárová, M. (2018). Tendencie bulvarizácie titulkov v hlavnom spravodajstve komerčných slovenských televízií [Tendencies of tabloidization of headlines in the main news of commercial Slovak television]. *Študentská vedecká a umelecká konferencia*, 13(1), 79–87. <https://www.pulib.sk/web/pdf/web/viewer.html?file=/web/kniznica/elpub/dokument/Olostiak14/subor/9788055521480.pdf> (Slovak).
- Veverková, V. (2014). *Bulvár a bulvarizácia dennej tlače [Tabloids and tabloidization of the daily press]*. KUD Apokalipsa (Slovak).
- Vizváryová, B. (2021). *Spravodajské relácie Události a Správy RTVS počas pandémie Covid-19 [News programs Events and News of RTVS during the Covid-19 pandemic]*. Univerzita Karlova. <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/151487/120398756.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Slovak).

Analyza obrazového a textového spracovania politického spravodajstva v slovenských bulvárnych novinách

Mgr. Aneta Černáková

PhD. študent

*Katedra žurnalistiky a nových médií
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,
(Slovenská republika)*

Abstrakt

*V porovnaní s inými liberálnodemokratickými krajinami je bulvár na Slovensku pomerne novou záležitosťou, keďže sa na našom území začal formovať až začiatkom 90-tych rokov minulého storočia. Napriek tomu, že bulvárna tlač sa v našom regióne rozvíja len niekoľko rokov, i za toto obdobie získala charakteristické znaky, ktorými sa odlišuje od nebulvárnych médií. Osobitným aspektom slovenského bulváru je komunikovanie politických tém, ktoré sa taktiež líši od politického spravodajstva v slovenských nebulvárnych médiách. Špecifický prístup redakcií bulvárnych periodík zapríčiňuje, že politické spravodajstvo je v bulvári rozdielne nielen tematicky, ale vyznačuje sa i ďalšími typickými prvkami, ktoré sa týkajú vizuálneho a textového spracovania. Táto štúdia sa zameriava na identifikáciu typických vlastností, a to najmä z hľadiska tematického, textového a vizuálneho spracovania, ktoré možno považovať za charakteristické pre politické témy v slovenských bulvárnych novinách. Keďže v Slovenskej republike vychádzajú len dva bulvárne denníky, predmetom výskumu sú politické témy v periodikách *Nový Čas* a *Plus JEDEN DEŇ*. Na identifikáciu špecifických vlastností politických tém v bulvárnych periodikách sú súčasťou analýzy dva nebulvárne denníky *SME* a *Pravda*, ktoré takisto vychádzajú na území Slovenskej republiky. Oba nebulvárne denníky sme vybrali z dôvodu ich tematickej univerzálnosti. Špecifiká politických tém v slovenskej bulvárnej tlači určíme na základe analýzy komunikátov zameraných na politickú problematiku a následnou komparáciou so spracovaním politických tém vo vybraných nebulvárnych denníkoch. Analýza sa primárne opiera o metodiku kvantitatívnej analýzy, ktorá sa zameriava na identifikáciu vlastností spracovania politického spravodajstva. Následná komparatívna analýza bulvárnych a nebulvárnych denníkov prináša odpovede na otázky, do akej miery a akými špecifickými znakmi sa odlišuje politické spravodajstvo v slovenských bulvárnych periodikách *Nový Čas* a *Plus JEDEN DEŇ*.*

Kľúčové slová: *bulvár, nebulvárne médiá, noviny, politické spravodajstvo, špecifiká*

Аналіз візуальної й текстової обробки політичних новин у словацьких бульварних газетах

Mgr. Анета Чернакова,
аспірант,
кафедра журналістики та нових медіа,
Університет Костянтина Філософа в Нітрі
(Словацька Республіка)

Анотація

На відміну від інших ліберально-демократичних країн, бульварна преса є відносно новим явищем у Словаччині, оскільки вона почала формуватися на території Словаччини лише на початку 90-х років XX століття. Незважаючи на те що бульварна преса розвивається в нашому регіоні лише кілька років, за цей період вона набула характерних рис, які відрізняють її від небульварних медіа. Особливим аспектом словацьких таблоїдів є комунікація політичних тем, яка також відрізняється від політичних репортажів у словацьких нетаблоїдних медіа. Специфічний підхід редакції таблоїдів означає, що політичні репортажі в таблоїдах відрізняються не лише тематично, але й характеризуються іншими типовими елементами, пов'язаними з візуальною й текстовою обробкою. Це дослідження зосереджено на виявленні типових характеристик із точки зору тематичної, текстової та візуальної обробки, які можна вважати характерними для політичних тем у словацьких таблоїдних газетах. Оскільки в Словацькій Республіці виходять лише дві таблоїдні газети, предметом дослідження є політичні теми в періодичних виданнях «*Nový Čas*» і «*Plus JEDEŇ DEN*». Для виявлення особливостей політичних тем у бульварних виданнях аналіз включає дві нетаблоїдні щоденні газети, тобто *SME* та «*Pravda*», які також виходять у Словацькій Республіці. Ми обрали ці щоденні газети через їхню тематичну універсальність. Ми визначили специфіку політичних тем у словацькій таблоїдній пресі на основі аналізу пресрелізів, присвячених політичним питанням, і подальшого порівняння з трактуванням політичних тем у вибраних небульварних газетах. Передусім аналіз ґрунтується на методології кількісного аналізу, яка зосереджується на визначенні характеристик обробки політичних новин. Подальший порівняльний аналіз бульварних і небульварних газет дає змогу висвітлити, наскільки та якими особливостями відрізняється політичний репортаж у словацьких бульварних виданнях «*Nový Čas*» і «*Plus JEDEŇ DEN*».

Ключові слова: таблоїд, небульварні медіа, газета, політичні новини, специфіка.